

DE KWEKER! EN ZIJN PASSIE

DE TUINEN VAN WELDADIGHEID

“In het voorjaar ga ik altijd een paar dagen kabeljauw vissen, de koppen daarvan gaan tussen de tomaten onder de grond als bemesting”

Rijdend van Amsterdam naar het Drentse Veenhuizen en de drukte van het westen langzaam achterlatend, had ik niet kunnen vermoeden dat ik in een tuin pal naast een gevangenis terecht zou komen. Naïef natuurlijk, want Wikipedia vermeldt “het dorp bestaat uit verschillende verspreid van elkaar gelegen onderdelen en telt ongeveer 1250 inwoners, inclusief een wisselend aantal langgestraften”. Een unieke tuin, dus. Op een monumentale locatie. “Veenhuizen is aan het begin van de 19e eeuw opgericht als een plek om landlopers, gestraften, bedelaars, weeskinderen en vondelingen te huisvesten” vertelt Jolanda Loonstra, die samen met haar man Lambert Sijens sinds 2007 de 3 hectare grote tuin runt.

VISVANGST

Via een leifruitlaantje loop ik naar de kassen. Lambert instrueert 3 vrijwilligers uit het buitenland hoe zij vissenkoppen moeten begraven tussen de tomatenplanten. “In het voorjaar ga ik meestal een paar dagen kabeljauw vissen, het vlees daarvan eten we op, maar de koppen en de andere resten gaan tussen de tomaten onder de grond als bemesting. Die koppen zitten boordevol kali, fosfor, kalk, stikstof en andere gezonde dingen waar de planten wel bij varen. Het is een oud gebruik dat de indianenstammen in de Verenigde Staten al toepasten”, legt hij uit.

MEER DAN ALLEEN EEN TUIN

Hoe langer ik om me heen kijk en Lambert en Jolanda hoor vertellen, hoe duidelijker het wordt dat dit meer is dan alleen een tuin. “We doen inderdaad behoorlijk veel verschillende dingen!”, begint Jolanda enthousiast. “Behalve dat we groenten telen voor groentepakketten, zaai-, plant- en pootgoed, organiseren we ook rondleidingen, moestuincursussen en lezingen. We willen mensen graag zoveel mogelijk smaken en kleuren laten zien en daarbij ook een plek zijn waar men kan genieten van de rust en de natuur. Daarom hebben we niet alleen een productietuin, maar bijvoorbeeld ook een pluktuin met snijbloemen, een kleinfruitdoolhof en een kruidentuin”. Terwijl Jolanda praat valt mijn oog op een idyllische boomgaard waar ganzen en pluizige, dikke kippen op hun gemak rond »

> Lambert Sijens <

> Jolanda Loonstra <

DE KWEKER! EN ZIJN PASSIE

waggelen en gras en onkruid kort houden. Appelbomen met namen zoals 'Drentse Bellefleur' en 'Ananasreinette' staan hier naast peren (Noordhollandse Suikerpeer bijvoorbeeld!), pruimen en kersen, zodat eventuele ziekten minder snel worden overgebracht.

VERZAMELDRIFT

"Wat zijn eigenlijk jullie specialiteiten op het gebied van pootgoed?", vraag ik Lambert. "Bijzondere biologische pootaardappeltjes", begint hij. "We hebben inmiddels een collectie van ongeveer 110 verschillende soorten, die we via diverse webwinkels en op markten verkopen. Daarnaast hebben we vanaf dit jaar ook zo'n 80 soorten knoflook op het land staan, inclusief de hele collectie van Kees Huijbregts van Eemlook, die stopt er na dit seizoen namelijk mee".

”DIT JAAR GAAN WE VOOR HET EERST EEN CHINESE REUZENKOMKOMMER KWEKEN

"Ontdek je nog wel eens een nieuw groenteras?", vervolg ik. "Oh ja, dit jaar gaan we bijvoorbeeld voor het eerst een Chinese reuzenkomkommer kweken. In China heb je – net zoals hier vroeger – nog weinig uitwisseling tussen de verschillende valleien en gebieden en kweken ze al eeuwenlang hun eigen komkommersoorten. Het schijnt een enorme zure bom te zijn, zo lang als een gewone komkommer, maar dan dikker en vleziger en lichtgroen tot wittig van kleur", vertelt Lambert. "Hoe heb je die gevonden?", vraag ik hem. "Nationaal en internationaal zijn er organisaties en initiatieven die zich bezighouden met instandhouding, vermeerdering en verspreiding van oude (groente)rassen. Stichting "De Oerakker" bijvoorbeeld".

IN GOEDE AARDE

"We hebben sinds kort trouwens ook een gevlamde 'Ulluco', dat is een Peruaans knolgewas dat lijkt op een aardappel. Biodiversiteit, daar draait het allemaal om!", zegt Lambert. Voor zowel hem als Jolanda is tuinieren niets nieuws, beide zijn ermee opgegroeid en hadden samen al tijdens hun studie een moestuin. Mensen met verstand van zaken dus! "Veel hangt af van de grond. De kruimige aardappels van de klei staan niet voor niets bekend om hun volle smaak, die moeten wij hier niet gaan produceren op onze zandgrond. Vaste, stevige aardappels wel, dat gaat hartstikke goed. Net als wortelgewassen, »

LAMBERT'S BONEN TOP 5:

1 DE KLEURRIJKE "SLOVEENSE PRONKBOON"

"deze eet je als verse dopboon, maar ook gedroogd als bruine boon of heel jong als sperzieboon. Pronkbonen vind ik over het algemeen ondergewaardeerd, er werden er in Nederland best wel wat geteeld vroeger, maar nu steeds minder, dat is jammer".

2 STOKBOON "EVA"

"dit is een stokslaboon met mooie lange – ietwat afgeplatte – bonen. De boon heeft een lekkere, vlezige smaak en de plant geeft een goede opbrengst".

3 STOKSPERZIEBOON (OF SPEKBOON) "BLAUHILDE"

"een vrij sterk, Duits ras met een intens paarse kleur".

4 DRENTSE KIEVIETSBONEN

"dit is een stokslaboon met mooie lange – ietwat afgeplatte – bonen. De boon heeft een lekkere, vlezige smaak en de plant geeft een goede opbrengst".

5 BOTERBONEN

"deze zijn meestal geel van kleur en die hoeft je maar heel kort te koken. We hebben er een stokvariant van, maar ook een laag stamboomtje wat op kleine schaal al meer dan 100 jaar in gebruik is in Nederland".

> Geneeskruidentuin <

JOLANDA'S KRUIDEN TOP 5:

1 CITROENMELISSE

"ontzettend lekkere blaadjes om thee van te trekken, zeker 's avonds na het eten, het werkt rustgevend".

2 PETERSELIE

"een super gezond kruid waar heel veel vitamines en mineralen in zitten. Ik gooi platte peterselie overal doorheen, ook door groene smoothies".

3 LAVAS (MAGGIPLANT)

"heerlijk in soep en gerechten met tomaten".

4 ROZEMARIJN

"super geneeskrachtig en lekker door van alles en nog wat, ook de blauwe bloemetjes".

5 SALIE

"als je last hebt van je keel, werkt een kopje saliethee verzachtend. Je kunt hier zowel verse als gedroogde blaadjes voor gebruiken".

> De rode eersteling <

> Suikerwortel <

knoflook en prei. Sluitkolen zoals witte kool en rode kool doen het hier trouwens ook niet".

"Maar je kunt de bodem toch een handje helpen?", vraag ik.
"Zeker, dat doen we ook. Van een biologische koeienhouderij krijgen we elk jaar 30 ton stalmest om over het land te verspreiden en paardenhouders uit de buurt komen soms ook een karretje brengen, zodat we wat extra aan de rabarbers en pompoenen kunnen geven. Daarnaast strooien we om de 2 tot 3 jaar een kuub schelpkalk over de tuin en geven we soms ook patentkali - een afvalproduct uit de Franse kalimijnen - aan gewassen als bieten en aardappels. Houtas kun je daar overigens ook voor gebruiken, daar zit dezelfde stof in: kalium".

ZOETE LEKKERNIJ

De verschillende tuinkamers van Jolanda en Lambert zijn een feest voor de zintuigen. Niets is voorspelbaar en van een charmant hazelaarlaantje (nooit geweten dat er zoveel verschillende hazelaars bestaan!) beland ik in de "Eeuwig Moestuin". Op deze plek vind ik vaste, meerjarige groentesoorten zoals artisjok, kardoer, asperge, brave hendrik, zeekool, eeuwig moes (!) en suikerwortel. Vooral van dit laatste gewas ben ik heel erg onder de indruk na Lambert's uitleg: "suikerwortel wordt al eeuwenlang geteeld en is een vrij probleemloze moestuinplant. Één keer per jaar - wanneer het jou uitkomt - graaf je de plant op en haal je de dikke wortels eraf. Daarna zet je de plant terug in de grond en leeft hij verder. De wortels zijn een echte delicatessie en lekker zoet". Wonderlijk, toch? Ik ken in ieder geval geen enkel ander gewas met een dergelijke levensloop!

www.detuinenvanweldadigheid.nl «

AGENDA

“Diner in de kas”

Op vrijdag 23 en zaterdag 24 september a.s. ben je van harte welkom voor een avond vol culinaire verrassingen in een door kaarsen verlichte kas. (€ 55,- per persoon inclusief drankjes, koffie en thee)

Voor meer informatie:

www.detuinenvanweldadigheid.nl

Zaai-, plant- en pootgoed van “De tuinen van weldadigheid” vind je onder andere bij:

www.levenvanhetland.nl

www.cruydhoeck.nl

www.debolderik.net

www.vrekenzaden.nl

www.zaadhandelvanderwal.nl

www.degodin.nl

www.zaderij.nl

